

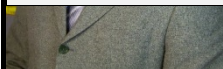
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань		05 «Соціальні та поведінкові науки»		Освітній рівень		Перший (бакалаврський)		
Спеціальність		051 «Економіка»		Семестр		2		
Освітньо-професійна програма		Економіка та бізнес-аналітика		Тип дисципліни		обов'язкова		
Факультет		Економіки і менеджменту		Кафедра		Філософії та соціально-політичних наук		
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	3	90	18	36	-	-	36	Екзамен

ВИКЛАДАЧІ

Кваша Олександр Павлович, kvashaalex@ukr.net

Кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціально-політичних наук ДДМА.
 Досвід роботи – 24 роки.
 Автор понад 50 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі 2 монографії з актуальних проблем політичного життя суспільства.
 Провідний лектор з дисциплін: «Філософія», «Політологія», «Загальна теорія політики», «Історія та теорія демократії», «Історія філософії України», «Порівняльна політологія».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Пререквізити	«Історія України та української культури»
Постреквізити	«Політологія», «Соціологія»

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції

СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація

Філософія являє собою систему знань про наш світ взагалі, розкриває найголовніші закони, які панують у природі, суспільстві та в мисленні людини. Філософія формує наш світогляд, малює цільну картину всесвіту, спираючись на дослідження інших наук, а саме, таких як фізика, біологія, математика, астрономія, соціологія, політологія та ін. Взаємовідносини філософії з іншими науками дуже глибокі та плідні. Найважливіші наукові принципи – доказовість, систематичність, можливість перевірки фактів та гіпотез – перш за все були сформульовані в філософії, завдяки чому саму філософію вважають наукою наук. Вона дає наукам методологію пошуку.

Мета

Формування когнітивних та афективних компетенцій в сфері базової філософської проблематики, шляхом ознайомлення їх з основними філософськими школами, напрямками, фундаментальними вченнями і поглядами всесвітньо відомих філософів, що своєю діяльністю намагалися вирішити проблеми, пов'язані з пізнанням світу, буттям людини, його смислу та морально-етичного наповнення. Тому метою даного курсу є і духовне збагачення студентів, шляхом засвоєння і розуміння глибинних філософських проблем.

Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <p>Порушенням академічної доброчесності здобувачами вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема 1. Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	Семінарське заняття 1	<i>Заняття 1</i> (семінарське заняття). Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	Самостійна робота	1. Основне питання філософії. Принципи класифікації філософських напрямків. 2. Антична філософія як виток сучасної європейської цивілізації. 3. Етичні проблеми в античній філософії. 4. Змоги вирішення питання-людина та світ-в античній та середньовічній філософії. Порівняльний аналіз. 5. Пантеїзм. як специфічна риса філософії Відродження 6. Боротьба сенсуалізму та раціоналізму у філософії Нового часу. 7. Філософські погляди Т. Гобса та Д. Лока на природу та походження держави. 8. Суб'єктивний ідеалізм Фіхте. 9. Принцип тотожності духу та природи у філософії Шелінга. 10. Антропологічний матеріалізм Л. Фейербаха. 11. «Абсолютна міфологія» А .Ф.Лосева. 12. Філософські ідеї у російській літературі XIX століття. Філософія людини Ф. М.
Лекція 2	Тема 2. Давньогрецька філософія	Семінарське заняття 2	<i>Заняття 2</i> (семінарське заняття). Давньогрецька філософія		
Лекція 3	Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.	Семінарське заняття 3	<i>Заняття 3</i> (семінарське заняття). Давньогрецька філософія		
Лекція 4	Тема 4. Філософія Нового часу. Тема 5. Німецька класична філософія.	Семінарське заняття 4	<i>Заняття 4</i> (семінарське заняття). Філософія Середньовіччя та Відродження.		
Лекція 5	Тема 6. Філософська думка в Україні Тема 7. Філософія марксизму.	Семінарське заняття 5	<i>Заняття 5</i> (семінарське заняття). Філософія Нового часу.		
Лекція 6	Тема 8. Філософія життя. Тема 9. Філософія психоаналізу.	Семінарське заняття 6	<i>Заняття 6</i> (семінарське заняття). Філософія Нового часу.		
Лекція 7	Тема 10. Філософія екзистенціалізму. Тема 11. Релігійна філософія XIX -XX с.	Семінарське заняття 7	<i>Заняття 7</i> (семінарське заняття). Німецька класична філософія.		
Лекція 8	Тема 12. Релігійна філософія в XX столітті. Тема 13. Проблеми пізнання у філософії XX століття	Семінарське заняття 8	<i>Заняття 8</i> (семінарське заняття). Філософська думка в Україні		

Лекція 9	Тема 14. Філософія постмодерна.	Семінарське заняття 9	Заняття 9 (контрольна робота). За темами 1–6	<p>Достоевського.</p> <p>13. Соціально–демократичні (І.Франко) та ліберально–демократичні (М. Драгоманов) тенденції у поглядах на суспільний розвиток.</p> <p>14. Марксистське трактування суспільства та антропосоціогенезу людини. Зміст матеріалістичного розуміння історії.</p> <p>15. Соціальні та наукові передумови філософії життя. Ірраціональний волюнтаризм А. Шопенгауера.</p> <p>16. Вплив філософії життя на некласичну філософію.</p> <p>17. Неофрейдизм .Тенденції його розвитку у XX столітті.</p> <p>18. Вплив екзистенціалізму на культуру та мистецтво сьогодення.</p> <p>19. Теорія наукових революцій Т. Куна.</p> <p>20. Сучасна релігійно-філософська доктрина протестантизму.</p> <p>21. Еволюціонізм Тейяра де Шардена.</p> <p>22. Суспільство та природа, історичні типи їх взаємодії.</p> <p>23. Суспільство як система. Філософські підґрунтя теоретичної моделі суспільства: матеріалізм, ідеалізм, натуралізм.</p> <p>24. Соціальна структура сучасного суспільства.</p> <p>25. Політична система суспільства та її структура. Держава-ядро політичної системи суспільства.</p> <p>27. «Людський вимір» суспільства.</p> <p>28. Основні форми суспільної свідомості ,їх взаємозв'язок та значення у суспільному житті.</p> <p>29. Ідея прогресу в історії філософської думки.</p> <p>30. Постмодерністська маргіналізація культури: апологія та критика.</p>	
		Семінарське заняття 10	Заняття 10 (практичне заняття).		
		Семінарське заняття 10	Заняття 10 (семінарське заняття). Філософія марксизму		
		Семінарське заняття 11	Заняття 11 (семінарське заняття). Філософія життя.		
		Семінарське заняття 12	Заняття 12 (семінарське заняття). Філософія екзистенціалізму.		
		Семінарське заняття 13	Заняття 13 (семінарське заняття). Філософія екзистенціалізму.		
		Семінарське заняття 14	Заняття 14 (семінарське заняття). Релігійна філософія XIX -XX с.		
		Семінарське заняття 15	Заняття 15 (семінарське заняття). Релігійна філософія в XX столітті		
		Семінарське заняття 16	Заняття 16 (семінарське заняття). Проблеми пізнання у філософії XX століття		
		Семінарське заняття 17	Заняття 17 (семінарське заняття) Філософія постмодерна.		
		Семінарське заняття 18	Заняття 18 (контрольна робота, тестування) За темами 7–14		
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ					

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до філософії: монографія / О. П. Кваша, Є. В. Болотіна, Н. Л. Стешенко. – 2-е вид., перероб. і доп. Краматорськ-Тернопіль : ДДМА, 2022. 264 с. 2. Кириленко К.М. Філософія: наука і культура. Мультидисциплінарний навчальний посібник/ К. М. Кириленко. К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2014. 216 с. 3. Новітня філософія науки: підруч. для студ. філос. фак. ун-тів і аспірантів (для склад, канд. іспиту з філос. та філос. науки) / І.С. Добронравова, Т. М. Білоус, О.В. Комар. К.: Логос, 2009. 244 с. 4. Петрушенко В. Л. Епістемологія як філософська теорія знання. Львів : Вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 2000. 296 с. 5. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: підручник. 3. вид., випр., доп. К.: Академвидав, 2011. 592 с. 6. Причепій Є.М. Філософія: підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А.Чекаль. 4 вид., випр. К.: Академвидав, 2015. 592с. 7. Розвиток філософської думки в Україні. - В.В. Дубінін, Краматорськ : ДГМА, 2006. 208 с. 8. Філософія: Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. К.: Либідь, 2010. 408 с. 9. Філософія як історія філософії: підручник / За ред. В.І.Ярошевця. К.: Центр учбов. л-ри, 2012. 648 с. 	Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до філософії: кредитно-модульний курс : навч.-метод. посіб. для студ.- заочників / Ред. Л. М. Нікітін. 3-є вид., переробл. та допов. К. : Центр учбової літератури, 2008. 256 с. 2. Історія української філософії : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. К. : Либідь, 2004. 488 с. : іл. - Бібліогр.: с. 450-464. Імен. покажч.: с. 478-486. 3. Історія філософії в її зв'язку з освітою : підручник / за ред. Г.І. Волинка . К. : Каравела, 2006 . 480 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / М. І. Горlach [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2008. 1028 с. 5. Філософія : навчальний посібник для студ. і аспір. вищ. навч. закладів / ред. І. Ф. Надольний. 7-ме вид., стереотип. - К. : Вікар, 2008. 534 с. 6. Філософія : кредит.-модул. курс : навч. посіб. / Л. І. Мозговий [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2009. 456 с 7. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. К.: Знання, 2009.
--------------------	--	----------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНКИ

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових, практичних та ситуаційних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	25	40	1-18
2	Індивідуальне завдання Підготовка презентації за обраною темою і виступ з доповіддю на семінарських заняттях, тез доповідей, реферат, презентації, виступ з доповіддю на конференції	5	10	1-18

3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує теоретичне завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1)	10	20	9
4	Модульна контрольна робота №2 (Здобувач виконує теоретичне завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2)	10	20	18
5	Тестове семінарське завдання №1, №2	5	10	18
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	18
Підсумковий контроль. Іспит (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Рівень компетентності
		для екзамену	для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано	Високий. Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках здобувача і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
81– 89	B	добре		Достатній. Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
75 – 80	C			Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
65 – 74	D	задовільно		Середній. Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
55–64	E			Середній. Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
30–54	FX	незадовільно з повторним складанням	незараховано з можливістю повторного складання	Низький. Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незадовільний. Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні
Кафедри «Філософії та соціально-політичних наук»
Протокол № 1 від 30.08.2024
В.о. завідувача кафедри:

/Кваша О.П./

Розробник:

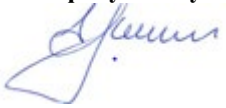
/Кваша О.П./

Гарант освітньої програми:

/Підгора О.Є./

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету:

/Мироненко Є.В./

«30» серпня 2024 р.